

Logistika v Slovenskem avtomobilskem grozdu – ACS

Projekt CORELOG (COordinated REgional LOGistics) je mednarodni raziskovalni projekt, ki se izvaja v okviru raziskovalnega programa INTER-REG III B CADSES. V projektu sodeluje devet raziskovalnih partnerjev iz Italije, Avstrije, Grčije, Slovenije, Poljske in Madžarske. Slovenski del projekta vodi in izvaja Fakulteta za gradbeništvo Univerze v Mariboru.

Stane Božičnik, Tomislav Letnik

Namen projekta je najprej analizirati logistične tokove v sodelujočih državah in predlagati ukrepe za njihovo racionalizacijo. V Sloveniji so v okviru projekta CORELOG kot področje podrobnejšega preučevanja, izbrana podjetja, ki so vključena v Slovenski avtomobilski grozd (ACS), saj je obseg logističnih dejavnosti ACS velik, članice pa so že organizirane v obliki grozda, kar v okviru projekta omogoča lažje usklajevanje dejavnosti.

V projektu sodeluje 30 članic ACS, do prve stopnje analize je vprašalnik o logističnih dejavnostih članic ACS izpolnilo 21 podjetij. Rezultati kažejo, da je večina podjetij pripravljena sodelovati na področju logistike, najraje pa bi sodelovala znotraj članic ACS, in sicer na področju transporta in skladiščenja. Za podjetja je posebno zanimivo tudi sodelovanje na področju skupne nabave in prodaje.

Vsa podjetja so poudarila željo po oblikovanju informacijskega sistema, ki bi zbiral informacije o potrebah ter ponudbi transportnih in drugih logističnih storitev.

Za večino podjetij prevoze opravljajo zunanji prevozniki, zato je vloga naročanja in izbire prevoznih storitev v podjetjih vse pomembnejša. Za prevoz poskrbi tuji dobavitelj v 40 odstotkih prevozov in tuji kupec v 24 odstotkih.

Pri izbiri prevoznih storitev je najpomembnejša kakovost izvedbe prevoza, kamor spadajo fleksibilnost, zanesljivost, točnost in trajanje prevoza, ceno so podjetja postavila šele na peto mesto. Večina sodelujočih podjetij je najbolj zadovoljnih s slovenskimi prevozniki, predvsem malimi, ki odstopajo, kar zadeva zanesljivost, točnost in fleksibilnost.

Rezultati analize transportnih zahtev so pokazali, da kar devet odstotkov vseh dobav poteka pod pogoji »just in time«, prevozi se

večinoma (kar v 33 odstotkih) načrtujejo tri do pet dni vnaprej, v 27 odstotkih pa en do dva dneva vnaprej. Časovni pogoji dostave so v večini podjetij dva do tri dni in so mnogo strožji pri prodaji kot nabavi. Večina, natančneje 60 odstotkov, dobav se redno ponavlja, torej so periodične. Delež zbirnih pošilk v Sloveniji je približno desetodstoten, v tujini pa približno dvajsetodstoten. Zanimanje za sodelovanje med članicami ACS je veliko.

Izdelana je bila tudi analiza obsega, strukture, dinamike in smeri transporta blaga v nabavi in prodaji 21 članic ACS. Skupen obseg tovora znaša milijon ton, od tega 97 odstotkov v cestnem transportu, dva odstotka po železnici, le odstotek pa predstavlja intermodalni transport. Glavni razlog za to stanje sta neprilagodljivost in neučinkovitost železniškega tovornega prometa. Ker na posameznih relacijah vozi tudi do trinajst različnih podjetij, bi bilo dobro, če bi izpeljali podrobnejšo analizo o možnostih združevanja tovornih tokov članic ACS.

Predlogi za nadaljnje delo in zaključki

Glede na to, da so podjetja v vprašalnikih poudarila željo po vzpostavitvi skupnega informacijskega sistema naročanja in obvladovanja transportnih storitev, je Fakulteta za gradbeništvo skupaj s sodelavci predstavila idejno zasnovo nove rešitve tovrstnega informacijskega sistema.

Rešitev je nadgradnja do zdaj znanih informacijskih rešitev v smislu povezovanja več različnih samostojno delujočih informacijskih sistemov naročanja prevozov.

Glavne značilnosti

- Na eni strani imamo več podjetij, ki potrebujejo transportne storitve, na drugi strani pa več prevoznikov, ki imajo na voljo transportne zmogljivosti. Namen sistema je informacijsko povezati povpraševanje in ponudbo v skupen sistem.

- Sistem je zaprt. To pomeni, da ima dostop do portala le omejen krog kakovostnih in zanesljivih prevoznikov, ki po navadi sodelujejo najmanj z eno od članic ACS. Pogoji sodelovanja med prevozniki in naročniki prevozov so določeni vnaprej (sistem načrt in realizacija prevozov) ali se v skladu s potrebami posameznega naročnika prevoza za prevoz na portalu išče cenovno najugodnejši ponudnik.
- Sistem deluje v obliki spletnega portala, na katerem podjetja razpisujejo potrebe po prevozih. Na razpisane vožnje se prijavljajo prevozniki, ki so vključeni v sistem.
- Večjemu številu sodelujočih podjetij sistem omogoča optimalnejše možnosti, kot so združevanje prevozov, zagotavljanje povratnih prevozov, boljše izraba transportnih zmogljivosti, lažje naročanje prevozov, boljše odzivnost in večja izbira prevoznikov ter boljši izkoristek transportnih zmogljivosti in transportnih poti.

Tak sistem bo omogočal preprostejše naročanje prevozov in možno optimiziranje prevoznih storitev med vsemi sodelujočimi proizvodnimi podjetji in prevozniki (povečana kritična masa, ki omogoča večje število optimalnejših rešitev). Posledice je dvig ekonomičnosti transporta in njegove kakovosti.

Vsa sodelujoča podjetja menijo, da je rešitev zelo koristna, dobro zasnovana, inovativna, stvarna in smiselna, zato bi bilo dobro, če bi izvedbe prototipnega portala nadaljevali. Zaradi nekaterih specifičnih potreb posameznih podjetij bi bilo dobro, da bi rešitev še dodatno razvili, tako da bi upoštevali tudi specifične zahteve avtomobilске industrije. Nadaljnji razvoj bo opredelila ekspertna skupina za logistiko, ki jo sestavljajo logistični menedžerji sodelujočih članic ACS. ■